

بسمه تعالی
دستورالعمل اجرایی تعیین ظرفیت پژوهشی تحصیلات تکمیلی
(دانشگاه شهید بهشتی)

مقدمه

تحصیلات تکمیلی رکن جدی گسترش پژوهش در آموزش عالی است و ساماندهی آن در برنامه محوری پژوهش در دانشگاه تاثیر بسزایی دارد. در گذار از دانشگاه آموزش محور و ترویجی که صرفاً به آموزش دوره کارشناسی می‌پرداخت به دانشگاه چند وجهی که در آن تولید علم در کنار ترویج و فراگیری از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است تغییر در روش‌ها و آیین‌نامه‌ها امری الزامی است. در این گذار که با توسعه دوره‌های تحصیلات تکمیلی تحقق پذیرفت متأسفانه با توجه به پیشینه دانشگاه‌ها بیشتر به جنبه‌های آموزشی دقت گردید و از برنامه‌ریزی منظم و سیستمی در جنبه پژوهشی غفلت شد.

از طرف دیگر، شکل‌گیری و ساماندهی گروه‌های علمی بر اساس برنامه درسی رشته‌های مختلف و شاخص تعداد استاد به دانشجو در تعیین ظرفیت پژوهشی دچار یک سردرگمی است. این دستورالعمل به تبیین شیوه تعیین ظرفیت پژوهشی تحصیلات تکمیلی گروه‌های علمی و همچنین اعضای هیأت علمی می‌پردازد.

ماده ۱- تعاریف

ظرفیت رشته کارشناسی ارشد: تعداد دانشجوی کارشناسی ارشد که در هر دوره برای یک کد رشته به دانشگاه اعلام می‌شود.

ظرفیت دوره‌ای عضو هیأت علمی در پذیرش کارشناسی ارشد: تعداد دانشجویانی که پایان نامه کارشناسی ارشد خود را تحت نظر یک عضو هیأت علمی در یک دوره می‌گذرانند.

ظرفیت رشته دکتری: تعداد دانشجوی دکتری که در هر دوره برای یک کد رشته به دانشگاه اعلام می‌شود.

ظرفیت دوره‌ای عضو هیأت علمی در پذیرش دکتری: تعداد دانشجویانی که رساله دکتری خود را تحت نظر یک عضو هیأت علمی در یک دوره می‌گذرانند.

ظرفیت تجمعی عضو هیأت علمی در پذیرش دکتری: مجموع دانشجویانی که رساله دکتری خود را تحت نظر یک استاد راهنما از دوره‌های مختلف و حتی کد رشته‌های مختلف اخذ نموده‌اند.

۹۳

ضریب ۰ تا ۵ رسید که البته عامل سوم می‌تواند به عنوان عامل محدود کنند رفتار نماید. نحوه محاسبه ضریب در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱- نحوه محاسبه ضریب راهنمایی یک عضو هیأت علمی

رتبه	امتیاز اعتبار پژوهشی	ضریب
استادیار	بدو استخدام	۰
استادیار	سطح ۱	۱
استادیار	سطح ۲	۲
استادیار	سطح ۳	۳
دانشیار	سطح ۱	۲
دانشیار	سطح ۲	۳
دانشیار	سطح ۳	۴
استاد	سطح ۱	۳
استاد	سطح ۲	۴
استاد	سطح ۳	۵

۳- عامل سوم که یک عامل محدود کننده در تعیین ظرفیت عضو هیأت علمی است، سقف واحد تدریس/رساله در سال به صورت جدول ۲ است:

جدول ۲- تأثیر حق التدریس در محاسبه ضریب راهنمایی یک عضو هیأت علمی

موقف آموزشی (واحد در سال)	موقف پژوهش (تحصیلات تکمیلی/واحد در سال)	پیشینه تدریس (واحد در سال)	پیشینه مشاوره کلینیکی/خدمات تخصصی (معادل واحد در سال)	پیشینه پژوهش تحصیلات تکمیلی (واحد در سال)	پیشینه پژوهش تحصیلات تکمیلی (واحد در سال)	پیشینه تدریس و پژوهش تحصیلات تکمیلی (واحد در سال)	
۱۵,۵	۴,۵	۲۴	--	۲۵	۲۹,۵	۶۹	استادیار (دانشکده)
۸	۱۲	۸	۱۰	۲۸	۴۰	۶۹	استادیار (پژوهشکده)
۱۰,۵	۷,۵	۲۲	---	۲۴,۵	۴۲	۶۸	دانشیار (دانشکده)
۷	۱۱	۷	۸	۳۹	۵۰	۶۸	دانشیار (پژوهشکده)
۱۰	۶	۲۰	---	۴۵	۵۱	۶۷	استاد (دانشکده)
۶	۱۰	۶	۶	۴۹	۵۹	۶۷	استاد (پژوهشکده)

۴- با توجه به اینکه هر رساله دکتری ۵ واحد در سال (مجموع ۲۰ واحد در ۴ سال) و پایان نامه ارشد ۴/۵ واحد در سال است، لذا با توجه به رتبه علمی، امتیاز اعتبار پژوهشی (که هر ساله در تابستان توسط معاونت پژوهشی بر مبنای سامانه گلستان اعلام می‌شود) جدول ۲ بر اساس تعداد دانشجوی به صورت جدول ۳ خواهد بود:

جدول ۳- تعداد ظرفیت راهنمایی یک عضو هیأت علمی

رتبه	واحد	ضریب	دانشجوی ارشد	دانشجوی دکتری	
استادیار	دانشکده	۳	۳	۳	
		۲	۳	۲	
		۱	۳	۱	
	پژوهشکده	۳	۵	۴	
		۲	۴	۳	
		۱	۳	۲	
دانشیار	دانشکده	۴	۴	۵	
		۳	۳	۴	
		۲	۲	۳	
	پژوهشکده	۴	۵	۶	
		۳	۴	۵	
		۲	۳	۴	
استاد	دانشکده	۵	۵	۶	
		۴	۴	۵	
		۳	۳	۴	
	پژوهشکده	۵	۵	۷	
		۴	۵	۶	
		۳	۴	۵	

۵- در جدول فوق نکات زیر قابل ذکر است:

۱-۵- منظور از تعداد دانشجو، تعداد دانشجویی است که مستقلاً با یک استاد راهنما کار می‌کنند. در مواردی که چند عضو هیأت علمی به صورت مشترک مسئولیت راهنمایی پایان‌نامه/رساله را به عهده داشته باشند به نسبت مشارکت ایشان سهمی از یک دانشجوی کامل محاسبه می‌شود.

۲-۵- با توجه به اینکه دانشجوی دکتری پس از امتحان جامع استاد راهنما را انتخاب می‌نماید و در این جدول بر همین اساس دانشجویان محاسبه شده‌اند، لازم است در هنگام پذیرش دانشجو، ظرفیت گروه بر اساس ظرفیت بالقوه اساتید محاسبه شود و اعضای هیأت علمی بر اساس پیش بینی سیر فارغ‌التحصیلی دانشجویان اعلام ظرفیت نمایند. در موارد خاص که مراحل نهایی رساله در دست انجام است با اعلام رسمی عضو هیأت علمی و تصویب گروه، ثبت‌نام مشروط دانشجویان مازاد نسبت به جدول فوق با توجه به تعداد دانشجویان منتظر فارغ‌التحصیلی بلامانع است.

ماده ۳- این دستورالعمل در یک مقدمه و ۳ ماده در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۳ شورای دانشگاه به تصویب رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

محمد مهدی طهرانچی

رئیس دانشگاه